

ZESPÓŁ SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 1
ul. Puszkina 31, tel./fax 95 7204 964, 95 7204 842
66 - 400 Gorzów Wlkp.
NIP 593-11-01-844, REGON 210203150

Program wychowawczo-profilaktyczny
I Liceum Ogólnokształcącego
im. Tadeusza Kościuszki
w Gorzowie Wlkp.

„Szkola nie może się uchylić od obowiązku powiedzenia,
jak odróżnić dobro od zła.”

Leszek Kołakowski

SPIS TREŚCI

I Preambuła

II Wstęp

III Wartości wybrane przez społeczność szkolną

IV Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym

V Akty prawne

VI Cel ogólny i cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego

VII Wizja i Misja szkoły i placówki

VIII Sylwetka absolwenta szkoły

IX Ceremoniał i tradycje szkolne

X Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły

XI Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń
w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Gorzowie Wlkp.

XII Ewaluacja oraz uchwalenie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i placówki

XIII Plan działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole

I PREAMBUŁA

Etap edukacyjny szkoły średniej to dla młodego człowieka okres wielu zmian, które zachodzą na różnych płaszczyznach jego życia. Dokonują się one nie tylko w sferze *psyche* i *soma*, ale również w sferze *polis*, co stawia adolescenta przed dużym wyzwaniem znalezienia swojego miejsca w nowej sytuacji. Okres adolescencji popycha młodego człowieka do odkrywania samego siebie i otaczającego go świata, dając wiele możliwości, ale również niosąc za sobą wiele zagrożeń.

Trudności, z którymi spotyka się młody człowiek w okresie dojrzewania, mogą przyczynić się do pojawiania się zachowań z grupy zachowań ryzykownych. Z powodu wielości zachodzących w tym samym czasie zmian, młody człowiek może czuć się zagubiony czy osamotniony i dlatego będzie szukać wsparcia i akceptacji innych ludzi. Tutaj zadaniem rodziców i nauczycieli dzieci jest wspieranie ich podczas tego okresu. Nie należy dopuścić do sytuacji, w której młody człowiek zostaje zmuszony do szukania aprobaty i zrozumienia w grupach zewnętrznych, których pobudki do działania mogą okazać się dalekie od oczekiwanych. Pozytywne, prawidłowo ukierunkowane wsparcie w procesie dojrzewania, ułatwia zdobywanie optymalnych doświadczeń i wiedzy o świecie w kontrolowanych, najkorzystniejszych warunkach.

Opracowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

II WSTĘP

I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. stawia sobie za cel wspomaganie każdego ucznia w jak najpełniejszym rozwoju jego osobowości oraz w przygotowaniu go do aktywnego i odpowiedzialnego udziału w dorosłym życiu. Tworzy warunki sprzyjające akceptowaniu każdego ucznia (również tego, który ma specyficzne potrzeby edukacyjne), ukazywania tkwiących w nim możliwości, mocnych stron osobowości, co zwiększa wiarę we własne siły, poczucie bezpieczeństwa oraz wzajemne zaufanie, będące podstawą aktywnego współdziałania uczniów, nauczycieli i rodziców, budowania życzliwej, przyjaznej atmosfery w zespołach klasowych tak, aby nikt w klasie nie pozostał poza grupą.

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany w odpowiedzi na potrzeby rozwojowe uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp., potrzeby nauczycieli oraz rodziców tej placówki, uwzględniając przy tym środowisko lokalne. Swoim zakresem obejmuje zarówno oddziaływania wychowawcze, jak również profilaktyczne, skierowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców. Zawarte w nim zapisy są zgodne z obowiązującym Prawem Oświatowym oraz pozostałymi przepisami prawa. Zgodnie z zapisami Prawa Oświatowego za definicję **wychowania** należy uznać wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmocnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. **Profilaktykę** należy rozumieć jako proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

W tworzeniu, realizacji i ocenie programu wychowawczego szkoły mają swój udział rodzice. I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. współpracuje z rodzicami w zakresie dydaktyki i wspiera ich w sferze wychowania. Angażując rodziców do różnych form współpracy, szkoła wyraża także gotowość pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych uczniów i ich rodzin.

III WARTOŚCI WYBRANE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

Wartościami szczególnie istotnymi dla naszej społeczności szkolnej są otwartość, wrażliwość, uczciwość, honor, godność własna i szacunek dla godności innych oraz odpowiedzialność za siebie i innych. I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. – jako szkoła stowarzyszona UNESCO – w procesie nauczania i wychowania zwraca szczególną uwagę na przestrzeganie praw człowieka zapisanych w Deklaracji Praw Człowieka, tj. rozumienie praw własnych, respektowanie praw innych ludzi, czego rozwój szkoła wspiera poprzez edukację prawną, edukację obywatelską i samorządową oraz kształtowanie samorządności klasowej i szkolnej. Zwraca również uwagę na potrzebę ochrony środowiska, przekazując swoim uczniom wiedzę na temat edukacji ekologicznej oraz ochrony zasobów środowiska naturalnego. Rozwija tożsamość kulturową w obrębie rodziny, małej ojczyzny, kraju oraz przynależności do kultury śródziemnomorskiej. Przyczynia się do rozwoju poszanowania różnorodności i mniejszości, rozpowszechniając wiedzę na temat mniejszości narodowych, religijnych społecznych, co wpływa na kształtowanie postawy tolerancji.

IV DIAGNOZA POTRZEB I PROBLEMÓW W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Program wychowawczo-profilaktyczny stanowi odpowiedź na potrzeby i trudności danej społeczności szkolnej. Dokonano przeglądu zasobów szkoły, po czym określono potrzeby wszystkich grup tworzących społeczność szkolną, czyli rozpoznano oczekiwania uczniów, rodziców. Informacje zebrane w fazie diagnozy są wykorzystywane nie tylko na etapie tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego, ale również służą w planowaniu pracy wychowawców klas.

Do udziału w diagnozie szkolnej zaproszono wszystkich uczniów szkoły oraz ich rodziców. Z 786 uczniów na pytania anonimowej ankiety odpowiedziało 155 osób, co stanowi niespełna 20 % (19,7 %) populacji szkolnej. W badaniu ankietowym przygotowanym dla rodziców wzięło udział 148 osób. Ze względu na ilość respondentów reprezentatywność wyników może podlegać wątpliwości.

Anonimowa ankieta dla uczniów zawierała 9 pytań, które dotyczyły zasobów oraz potrzeb społecznych i rozwojowych badanych (czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące), jak również oczekiwań względem planowanych działań profilaktyczno – wychowawczych w szkole. Ankieta skierowana do rodziców podobnie zawierała 9 pytań, które odnosiły się do zasobów ich dzieci, poczucia bezpieczeństwa oraz czynników ryzyka, z jakimi mają kontakt. Rodzice również byli pytani o oczekiwania względem oddziaływań profilaktycznych w szkole.

Uczniowie

1. Poczucie bezpieczeństwa w klasie

Zdecydowana większość respondentów czuje się bezpiecznie w swojej klasie. Na 155 osób 92,3 % (N=143) deklaruje poczucie bezpieczeństwa w zespole klasowym, natomiast 7,7 % (N=12), takiego poczucia nie ma.

2. Problemy występujące wśród uczniów szkoły

Pytanie skierowane do uczniów brzmiało *Czy w Twojej klasie występuje problem:*. Respondenci mieli możliwość wskazania problemów z listy (wielokrotny wybór) oraz możliwość samodzielnego wskazania problemów występujących w grupie klasowej.

Do najczęściej wskazywanych przez uczniów problemów należą:

Problemy występujące w szkole	
Używanie nikotyny	48,4 % (N=75)
Picie alkoholu	39,4 % (N=61)
Problemy z odżywianiem	39,4 % (N=61)
Samookaleczenia	17,4 % (N=27)
Dręczenie	16,8 % (N=26)
Zażywanie substancji psychoaktywnych	14,2 % (N=22)
Cyberprzemoc	10,3 % (N=16)
Nadużycia seksualne w środowisku rówieśniczym	2,6 % (N=4)

Do innych nie wymienionych w liście wyboru problemów uczniowie zaliczyli myśli samobójcze, nadmierny stres, hejt, nadużywanie czasu wolnego przez nauczyciela, a 14 osób wskazało, że w klasie nie występują żadne problemy.

3. Picie alkoholu

Nieznaczną większość uczniów biorących udział w ankiecie (52,3%, N=81) ma za sobą doświadczenie inicjacji alkoholowej. Osoby, które deklarują, że nie nigdy nie spożywały alkoholu stanowią 47,7 % (N=74) respondentów.

4. Substancje psychoaktywne

Większość uczniów biorących udział w ankiecie (84,5 %, N=131) podaje, że nie zażywało substancji psychoaktywnych. 15 % (N=24) przynajmniej jeden raz zażyło substancje psychoaktywne.

5. Używanie nikotyny

60,6% (N=94) uczniów podaje, że nie używało i nie używa nikotyny. Osoby, które deklarują, że miały, bądź mają kontakt z nikotyną stanowią 39,4 % respondentów.

6. Reagowanie na cudzą krzywdę

W ankiecie uczniowie zostali zapytani o to czy i jeśli tak, to w jaki sposób reagują na krzywdzenie w środowisku szkolnym. Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że nie jest obojętna na krzywdę w środowisku szkolnym. Jedynie 16,1 % deklaruje, że nie reaguje, jeśli komuś w szkole dzieje się krzywda. Deklarowane przez uczniów sposoby reagowania przedstawia poniższa tabela.

Reagowanie na krzywdę	
Samodzielnie interweniuję	61,9 % (N=96)
Zgłaszam nauczycielowi/wychowawcy	45,2 % (N=70)
Zgłaszam psychologowi/pedagogowi	16,8 % (N=26)
Nie reaguję	16,1 % (N=25)
Mówię rodzicom	14,8 % (N=23)

7. Radzenie sobie ze stresem

W ankiecie zapytano uczniów jak oceniają swoje umiejętności radzenia sobie ze stresem. Pytanie ankietowe brzmiało: *Czuję, że stres mnie przerasta...* Większość uczniów biorących udział w ankiecie doświadcza trudności w radzeniu sobie ze stresem. 65,9 % respondentów przyznało, że często i bardzo często ma poczucie, że stres ich przerasta.

Czuję, że stres mnie przerasta	
Bardzo często	39,4 % (N=61)
Często	26,5 % (N=41)
Czasami	21,3 % (N=33)
Rzadko	8,4 % (N=13)
Bardzo rzadko	4,5 % (N=7)

8. Wsparcie w rodzinie

Ankietowani zostali zapytani, czy mają bliską, dorosłą osobę w rodzinie, której mogą się zwierzyć ze swoich problemów. Zdecydowana większość respondentów wskazała, że ma taką osobę wśród swoich bliskich.

**W mojej rodzinie jest osoba dorosła, której mogę
zwierzyć się z każdego problemu**

Raczej tak	37,4 % (N=58)
Tak	32,3 % (N=50)
Raczej nie	16,8 % (N=26)
Nie	13,5 % (N=21)

9. Deklarowane zapotrzebowanie uczniów na zajęcia profilaktyczne

Znaczna większość respondentów wskazuje na potrzebę rozwijania umiejętności radzenia sobie ze stresem, co jest zgodne ze wskazanymi przez młodzież problemami. Następnie młodzi ludzie wskazują na potrzebę budowania adekwatnego poczucia własnej wartości oraz umiejętności uczenia się.

Jakich zajęć profilaktycznych potrzeba w szkole

Radzenie sobie ze stresem	73,5 % (N=114)
Adekwatne poczucie własnej wartości	54,2 % (N=84)
Rozwijanie umiejętności uczenia się	52,9 % (N=82)
Zaburzenia odżywiania	34,8 % (N=54)
Asertywność	34,2 % (N=53)
Uzależnienia	28,4 % (N=44)
Komunikacja interpersonalna	28,4 % (N=44)
Zapobieganie nadużyciom seksualnym w relacjach rówieśniczych	27,7 % (N=43)
Przemoc rówieśnicza	21,9 % (N=34)
Cyberprzemoc i bezpieczeństwo w internecie	10,3 % (N=16)

Ponadto ankietowani mieli możliwość wskazania innych obszarów tematycznych, na które ich zdaniem występuje zapotrzebowanie w szkole. Najczęściej pojawiającym się w pytaniu otwartym problemem była profilaktyka depresji, zachowań i myśli samobójczych oraz samookaleczeń.

Rodzice

1. Wiedza rodziców na temat poczucia bezpieczeństwa w klasie

Zdecydowana większość rodziców ma przekonanie, że ich dziecko czuje się bezpiecznie w swojej klasie (86,5 % N=128). Przekonanie to jest adekwatne, do tego, co deklaruje młodzież. Część rodziców nie wie, czy ich dziecko ma poczucie bezpieczeństwa w swoim zespole klasowym (9,5 % N=14), natomiast 6 osób (4,1%) twierdzi, że ich dziecko nie czuje się bezpiecznie w swojej klasie, co w stosunku do negatywnych odpowiedzi młodzieży stanowi połowę.

2. Świadomość problemów występujących w klasie dziecka

Znaczna większość rodziców nie zna problemów występujących w klasie swojego dziecka. Rodzice, którzy posiadają taką wiedzę, wskazują szczególnie na problemy związane z używkami.

Problemy w klasie mojego dziecka

Nie znam problemów występujących w klasie swojego dziecka	76,4 % (N=113)
Używanie nikotyny	20,3 % (N=30)
Picie alkoholu	15,5 % (N=23)
Używanie substancji psychoaktywnych	7,4 % (N=11)
Zaburzenia odżywiania	6,1 % (N=9)
Dręczenie	4,1 % (N=6)
Samookaleczenia	4,1 % (N=6)
Cyberprzemoc	2 % (N=3)
Nadużycia seksualne	0,7 % (N=1)

Rodzice mieli również możliwość podania innych problemów występujących w klasie dziecka, a nie ujętych w liście wyboru. Do najczęściej wskazywanych problemów należały brak integracji w klasie oraz brak empatii w środowisku rówieśniczym, co skutkuje wykluczeniem. Rodzice wskazują na potrzebę rozbudzania w młodych ludziach uważności na potrzeby rówieśników oraz potrzebę pracy nad integracją zespołów klasowych. Ponadto według rodziców problem stanowią używki oraz palenie e-papierosów przez młodzież zarówno na terenie szkoły jak i poza nią. Jeden z rodziców wskazał na problemy w obszarze zdrowia psychicznego (lęk, myśli samobójcze), dwoje rodziców wskazało na nieprawidłowe stosunki nauczyciel – uczeń

(faworyzowanie, apodyktyczność, nadmierne wymagania). Większość problemów, o których wiedzą rodzice jest tożsama z tymi, które zgłaszają uczniowie.

3. Wiedza na temat inicjacji alkoholowej dziecka

Większość ankietowanych rodziców podaje, że ich dziecko nigdy nie spożywało alkoholu (68,2% N=101). 22,3% (N=33) ankietowanych rodziców przyznaje, że ich dziecko doświadczyło inicjacji alkoholowej, natomiast 9,5% (N=14) ankietowanych nie posiada takiej wiedzy. Wyniki te nie są tożsame z odpowiedziami dzieci, których blisko dwukrotnie więcej ma za sobą inicjację alkoholową.

4. Wiedza na temat zażywania substancji psychoaktywnych przez dziecko

Większość ankietowanych rodziców (87,8% N=130) podaje, że ich dziecko nigdy nie używało substancji psychoaktywnych. Wynik ten jest tożsamy z odpowiedziami uczniów. 2% rodziców (N=3) przyznały, że ich dziecko miał kontakt z substancjami psychoaktywnymi, natomiast 10,1% (N=15) rodziców nie posiada takiej wiedzy.

5. Wiedza na temat używania nikotyny przez dziecko

78,4% (N=116) rodziców podaje, że ich dziecko nie używało i nie używa nikotyny. Wynik ten różni się od tego, co podaje młodzież, która blisko trzykrotnie częściej używa nikotyny niż mają tego świadomość rodzice. 10,8 % (N=16) rodziców podaje, że wie, że ich dziecko używało nikotyny. Tyle samo rodziców nie posiada wiedzy na ten temat.

6. Czy dziecko informuje Cię o problemach występujących w klasie/szkole?

Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (79,1% N=117) podaje, że dziecko informuje ich o problemach występujących w społeczności szkolnej. 20,9% rodziców (N=31) nie jest informowana przez dzieci o problemach występujących w szkole.

7. Wiedza na temat radzenia sobie dziecka ze stresem

62,8% ankietowanych rodziców (N=93) podaje, że ich dziecko dobrze i bardzo dobrze radzi sobie ze stresem. Przekonanie to znacznie różni się od informacji uzyskanych od uczniów, którzy w większości deklarują znaczne trudności w radzeniu sobie ze stresem. 37,2% ankietowanych rodziców przyznaje, że ich dziecko ma znaczne trudności w radzeniu sobie ze stresem.

8. Zaufanie dziecka do rodzica

W ankiecie zapytano rodziców, czy ich dziecko dzieli się z nimi swoimi problemami. Zdecydowana większość ankietowanych udzieliła odpowiedzi twierdzącej (82,4% N=122). 8,8% (N=13) respondentów podaje, że ich dziecko nie dzieli się z nimi swoimi problemami, natomiast taka sama liczba ankietowanych rodziców nie posiada wiedzy w tym zakresie.

9. Potrzeby profilaktyczne uczniów z perspektywy rodziców

Rodzice, podobnie jak uczniowie dostrzegają przede wszystkim potrzebę rozwijania odporności psychicznej, szczególnie w zakresie radzenia sobie ze stresem. Również podobnie jak ich dzieci dostrzegają potrzebę tworzenia adekwatnego poczucia własnej wartości. Następnie (w odmiernej kolejności niż uczniowie) rodzice dostrzegają potrzebę rozwijania umiejętności komunikacyjnych oraz asertywności u uczniów, co może mieć związek z zauważonym przez obie strony problemem używek w szkole oraz potrzeby rozwijania relacji rówieśniczych oraz empatii.

Jakich zajęć profilaktycznych potrzeba w szkole

Radzenie sobie ze stresem	79,1 % (N=117)
Adekwatne poczucie własnej wartości	72,3 % (N=107)
Asertywność	55,4 % (N=82)
Komunikacja interpersonalna	52,7 % (N=78)
Uzależnienia	49,3 % (N=73)
Rozwijanie umiejętności uczenia się	45,3 % (N=67)
Przemoc rówieśnicza	39,9 % (N=59)
Cyberprzemoc i bezpieczeństwo w internecie	39,9 % (N=59)
Zaburzenia odżywiania	28,4 % (N=42)

Wnioski

Uzyskane w ankiecie wyniki wskazują, że dla uczniów szkoła jest bezpiecznym miejscem. Równie silnym zasobem jest poczucie wsparcia oraz zaufanie, jakim młodzież darzy osoby dorosłe w środowisku rodzinnym, co daje dobrą podstawę do prawidłowego rozwoju oraz nauki. Kolejnym z zasobów, jaki należy podkreślić jest wrażliwość uczniów na przejawy krzywdzenia. Większość ankietowanych uczniów nie jest obojętna na krzywdę, reaguje na jej przejawy.

Niemniej jednak w szkole występują problemy współczesnego świata, dotyczące młodzieży. Jednym z nich są używki. Szczególnie widocznym problemem jest używanie przez młodzież nikotyny – e-papierosów (przyp. Red.) oraz spożywanie alkoholu. Uczniowie wskazują również na problemy zdrowia psychicznego, zwłaszcza problemy z odżywianiem oraz doświadczanie kryzysów psychicznych (depresja, lęk, samookaleczenia). Opierając się na wynikach diagnozy, deklarowanym zapotrzebowaniu uczniów oraz rodziców na działania profilaktyczne, Program wychowawczo – profilaktyczny powinien zakładać działania w obszarach:

1. Wzmacniania odporności psychicznej uczniów (rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowania adekwatnego poczucia własnej wartości)
2. Rozwijania umiejętności interpersonalnych oraz empatii – z naciskiem na dalsze działania integracyjne zespołów klasowych i społeczności szkolnej
3. Profilaktyki uzależnień
4. Przeciwdziałania przemocy rówieśniczej (bullying, cyberprzemoc, nadużycia seksualne w środowisku rówieśniczym)
5. Profilaktyki zdrowia psychicznego w zakresie zaburzeń odżywiania, depresji oraz radzenia sobie w przebiegu kryzysów psychicznych
6. Rozwijania umiejętności uczenia się

Dodatkowo, w oparciu o rekomendacje psychologa szkolnego zostanie zintensyfikowane wsparcie dla rodziców, w kontekście specyfiki rozwojowej okresu adolescencji oraz wsparcia młodych ludzi, zmagających się z problemami natury psychicznej.

Sprawozdanie pedagoga szkolnego wskazuje na podjęcie podczas zajęć profilaktycznych w szkole oraz podczas indywidualnych konsultacji problematyki związanej z radzeniem sobie z problemami emocjonalnymi i zachowaniami autodestrukcyjnymi.

Program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia wnioski z diagnoz potrzeb wychowawczych i środowiskowych społeczności lokalnej, przeprowadzonych w środowisku uczniów, nauczycieli oraz rodziców. W diagnozie potrzeb i problemów w środowisku szkolnym uwzględniono dane z obserwacji, konsultacje z nauczycielami oraz wychowawcami, analizę potrzeb uczniów, nauczycieli i rodziców, które wynikały z problemów, z jakimi w/w zgłaszali się do gabinetu psychologa i pedagoga szkolnego.

Analizując sytuację wychowawczą, szkoła ma na uwadze:

- sukcesy wychowawcze szkoły, wykorzystując statystyki szkolne i indywidualne przypadki;
- porażki wychowawcze szkoły, posługując się statystykami szkolnymi i indywidualnymi przypadkami;
- skuteczne i nieskuteczne metody wychowawcze, stosowane przez kadrę pedagogiczną;
- potrzeby i oczekiwania uczniów oraz rodziców, wykorzystując informacje uzyskane przez wychowawców klas;
- problemy i zagrożenia występujące w środowisku szkolnym, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem alkoholu, nikotyny i substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi;
- czynniki chroniące i czynniki ryzyka w szkole;
- źródła zewnętrznego wsparcia wychowawczego w tym: poradnie psychologiczno – pedagogiczne, poradnie zdrowia psychicznego oraz szpitale, kuratorską służbę sądową, Policję, zespoły interdyscyplinarne.

Szkoła podtrzymuje sprawdzone, skuteczne, ciekawe metody i formy pracy w dziedzinie wychowawczej przez poszczególnych nauczycieli, a także kultywuje szkolne tradycje.

W programie wychowawczo – profilaktycznym szkoły uwzględnia się kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024:

1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji

za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

V AKTY PRAWNE

Program wychowawczo profilaktyczny został sformułowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 172).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 700).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (wraz z późniejszymi zmianami: Dz. U. poz. 1798).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy(Dz.U.z2023r.po.1367).

VI CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Modelowanie postaw oczekiwanych od absolwenta szkoły:

- Wychowanie patriotyczne i obywatelskie poprzez udział w uroczystościach i imprezach związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi w skali kraju, regionu, miasta i szkoły.
- Uwrażliwianie na ludzką krzywdę poprzez wolontariat, udział w akcjach charytatywnych oraz współpracę z odpowiednimi instytucjami i organizacjami.
- Kształtowanie nawyków kulturalnych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, edukacja kulturalna.
- Organizowanie imprez integrujących społeczność szkolną.
- Promowanie szkoły.
- Wyrabianie nawyków właściwego korzystania ze współczesnych technik komunikacji.
- Upowszechnianie aktywności ruchowej i czynnych form wypoczynku.

2. Realizacja zadań wynikających z przynależności szkoły do klubu szkół stowarzyszonych UNESCO:

- Edukacja prawna.
- Edukacja obywatelska i samorządowa.
- Kształtowanie samorządności szkolnej.
- Kształtowanie postawy tolerancji.
- Eksponowanie wartości i roli rodziny w życiu człowieka.

- Edukacja ekologiczna.

3. Przygotowanie do wyboru drogi życiowej:

- Program integracyjny dla pierwszoklasistów.
- Poszukiwanie atrakcyjnych i efektywnych form przygotowania do egzaminów decydujących o dalszym kształceniu.
- Przygotowanie do wyboru kierunku dalszego kształcenia.

4. Współpraca z rodzicami:

- Konsultacje indywidualne, dni otwarte.
- Poradnictwo i prelekcje.
- Warsztaty.
- Opiniowanie i inicjowanie działań.

VII MISJA I WIZJA SZKOŁY

1. Wizja szkoły:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. to szkoła kultywująca własne tradycje, dbająca o nowoczesność w podejściu do kształcenia i dobrze wyposażona placówka edukacyjna;
- Wiedza i umiejętności nabyte w I LO w Gorzowie Wlkp., pozwolą naszym absolwentom kontynuować naukę i własny rozwój na wybranych przez nich wyższych uczelniach i znalezienie swojego miejsca na rynku pracy;
- Absolwent I LO to człowiek kierujący się w życiu zasadami moralnymi, wysoką kulturą osobistą, szanujący poglądy innych ludzi oraz otwarty na ich potrzeby.

2. Misja szkoły:

- Wyposażamy swoich uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia;
- Kreujemy twórcze i kreatywne podejście do życia i nauki;
- Dbamy o rozwój podstawowych kompetencji w procesie uczenia się, czyli:
 - porozumiewania się w języku ojczystym i językach obcych,

- kompetencji matematycznych i informatycznych,
 - umiejętność uczenia się i samorealizacji,
 - kompetencji społecznych, obywatelskich i patriotycznych,
 - przedsiębiorczości i inicjatywy;
- Kształtujemy świadomość kulturalną, historyczną, wiedzy obywatelskiej oraz patriotyczną, z uwzględnieniem „naszej małej ojczyzny”;
 - Kształtujemy samodzielność uczniów w działaniu, brania odpowiedzialności za własny rozwój i postępy w uczeniu się;
 - Oferujemy naszym uczniom rozwijanie aspiracji oraz zainteresowań;
 - Pomagamy uczniom w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia się i rozwoju;
 - Stwarzamy uczniom i nauczycielom warunki do efektywnej współpracy;
 - Zapewniamy uczniom poczucie bezpieczeństwa;
 - Pomagamy pokonywać napotymane trudności;
 - Proponujemy oryginalną ofertę edukacyjną, która wspomaga wszechstronny rozwój na miarę jego indywidualnych możliwości (tutoring, koła zainteresowań, zajęcia dla uczniów zdolnych, zajęcia dla uczniów z trudnościami);
 - Dostrzegamy potrzeby każdego ucznia uwzględniając jego zainteresowania i pasje, zapewniając jednocześnie równość szans oraz sprawiedliwe, uwzględniające indywidualne możliwości traktowanie;
 - Wychowujemy w duchu tolerancji i szanowaniu różnorodności;
 - Propagujemy ideę wolontariatu;
 - Promujemy zdrowy styl życia, aktywność fizyczną, świadomość ekologiczną, rywalizację sportową;
 - Aktywnie współpracujemy z rodzicami;
 - Współpracujemy ze środowiskiem lokalnym;
 - Dbamy o wizerunek szkoły i promujemy ją w środowisku lokalnym oraz w lokalnych mass mediach;
 - Nauczyciele stosują nowoczesne i efektywne metody nauczania, prowadzą działania innowacyjne sprzyjające rozwojowi uczniów i realizacji ich planów,
 - Kadra szkoły to zespół osób podnoszący na bieżąco własne kwalifikacje i kompetencje,
 - Dążymy do wykształcenia międzykulturowych kompetencji u nauczycieli, aby potrafili znaleźć się w wymagającej roli mediatora, doradcy, partnera i menadżera zasobów ludzkich.

VIII SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Dążeniem naszej szkoły jest przygotowanie uczniów do pełnego, świadomego funkcjonowania w społeczeństwie, postawy otwartości, rozwijania swojego potencjału z poszanowaniem prawa, wartości, godności własnej i innych osób uwzględniając przy tym dobro środowiska naturalnego.

Absolwent I Liceum Ogólnokształcącego:

- jest tolerancyjny wobec innych narodowości, ras, religii i kultur,
- potrafi rozpoznawać wartości, dokonywać ich wyboru i hierarchizacji,
- jest wrażliwy na cierpienia i krzywdy,
- jest odpowiedzialny za siebie i innych,
- jest patriotą,
- jest otwarty na środowisko i świat,
- rozwija w sobie dociekliwość poznawczą i wrażliwość estetyczną,
- dba o zdrowie i sprawność fizyczną.

IX TRADYCJE I CEREMONIAŁ

Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. mają obowiązek poznania historii szkoły oraz osoby jej patrona, szanowania symboli towarzyszących szkole blisko 75 lat. Mają obowiązek kontynuować dobre tradycje szkoły, wzbogacać ceremoniał i uroczystości szkolne. Do tych obowiązków należy podkreślanie uroczystym strojem świąt państwowych i szkolnych. Uczniowie mają prawo i zaszczyt reprezentować szkołę na zewnątrz w czasie obchodów rocznic, świąt państwowych i oświatowych. Przywilejem wzorowego ucznia jest występowanie w poczcie sztandarowym szkoły.

Do tradycji i ceremoniału szkolnego należą:

- 1) Uroczyste ślubowanie uczniów klas I,
- 2) Obchody świąt państwowych,
- 3) Dni UNESCO,
- 4) Dzień Patrona Szkoły,
- 5) Uroczyste pożegnanie sztandaru przez uczniów klas III.

X STRATEGIA WYCHOWAWCZO -PROFILATYCZNA SZKOŁY.

Profilaktyka uniwersalna				
Kierunki działań wychowawczych	Zadania	Sposób realizacji	Realizator	Osiągnięcia
Rozwój psychiczny i społeczny – odpowiedzialność i konstruktywne role społeczne.	Kształtowanie umiejętności intrapsychicznych i uczenie odpowiedzialności.	Zachowania modelujące nauczycieli i rodziców, rekomendowane programy profilaktyki, specjaliści.	Wszyscy nauczyciele (w tym księża i nauczyciele wychowania do życia w rodzinie), pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, pielęgniarka szkolna, realizator programu rekomendowanego.	Uczeń potrafi dokonać trafnej samooceny i rozpoznać swoje mocne i słabe strony. Rozpoznaje emocje i umie nad nimi zapanować. Uczeń zna swoje prawa i umie z nich korzystać, akceptując skutki swoich wyborów i działań. Uczeń potrafi adoptować się do grupy klasowej na podstawie świadomości własnych zasobów i pracy nad swoim zachowaniem.
	Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów.	Zajęcia z wychowawcą i doradcą zawodowym. Praca w grupie.	Doradca zawodowy, wszyscy nauczyciele (w tym księża i nauczyciele	Uczeń potrafi podejmować decyzje i rozumie konieczność ponoszenia za nie odpowiedzialności.

			wychowania do życia w rodzinie), pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, pielęgniarka szkolna, realizator programu rekomendowanego.	
	Rozwijanie więzi z grupą społeczną	Praca w grupach. Wycieczki. Imprezy szkolne. W sytuacji zdalnego nauczania w formie dostosowanej do wymagań i obostrzeń sanitarnych wynikających z sytuacji epidemicznej. Organizowanie uroczystości i wydarzeń szkolnych w formie on-line		Uczeń nie ma problemu z nawiązywaniem kontaktów społecznych, rozumie mowę ciała drugiej osoby. Bierze aktywny udział w życiu szkoły i klasy. Podejmuje wyzwania nawiązywania i utrzymywania kontaktu w formie niebezpośredniej, z użyciem technologii.
Rozwój duchowy – system wartości i poczucie sensu życia.	Uczenie odpowiedzialności, za siebie i innych. Kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość	Zachowania modelujące nauczycieli, rodziców; rekomendowane programy profilaktyki, zajęcia wychowawcze, lekcje wdź, lekcje religii, spotkania z pielęgniarką i autorytetami.	Dyrektor szkoły, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, realizator programu rekomendowanego, pielęgniarka, rodzice, ksiądz, autorytet.	Uczeń żyje według pozytywnych i akceptowanych społecznie wartości i realizuje założone cele. Uczeń zna własną wartość i stara się podnosić swoje kompetencje społeczne.

	wystąpienia działań dysfunkcyjnych.			
Rozwój fizyczny.	<p>Dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego stylu życia i występujących zagrożeń.</p> <p>W okresie zdalnego nauczania zwiększenie nacisku na promowanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy komputerze.</p> <p>Promowanie odkrywania nowych form aktywności fizycznej z uwzględnieniem obostrzeń sanitarnych.</p> <p>Propagowanie wśród uczniów wiedzy na temat higieny</p>	<p>Zachowania modelujące nauczycieli, rodziców; rekomendowane programy profilaktyki, zajęcia wychowawcze, lekcje wdź, lekcje religii, spotkania z pielęgniarką.</p>	<p>Dyrektor szkoły, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, realizator programu rekomendowanego, pielęgniarka, rodzice, ksiądz.</p>	<p>Uczeń umie podejmować decyzje w kwestii zdrowego stylu życia.</p> <p>Aktywnie korzysta z zajęć sportowych oraz innych proponowanych form rozwoju fizycznego.</p> <p>Uczeń swoją postawą może wpłynąć pozytywnie na rozwój innych uczniów na płaszczyźnie fizycznej.</p>

	psychicznej oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.			
	Kształtowanie prozdrowotnych wzorców sprzyjających życiu i rozwojowi. Eliminowanie możliwości wystąpienia działań dysfunkcyjnych.	Zachowania modelujące nauczycieli, rodziców; rekomendowane programy profilaktyki, zajęcia wychowawcze, lekcje WDŻ, lekcje religii, spotkania z pielęgniarką.		Uczeń zna techniki radzenia sobie ze stresem i potrafi złagodzić stan napięcia. Potrafi zachować się asertywnie. Uczeń wie, gdzie może się zwrócić o pomoc w sytuacji kryzysowej.
	Wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka. W czasie nauki zdalnej wzmożenie monitorowania stanu psychologicznego uczniów oraz natychmiastowe reagowanie	Rekomendowane programy profilaktyki, działania wczesnointerwencyjne ze strony nauczycieli oraz rodziców.	Wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, realizator programu rekomendowanego, pielęgniarka szkolna.	Uczeń zna konsekwencje podejmowanych przez siebie decyzji. Nauczyciel potrafi rozpoznawać symptomy zagrożeń oraz odpowiednio reagować. W szkole panuje jasny i klarowny sposób wymiany informacji o zagrożeniach wśród uczniów.

	na niepokojące sygnały.			
Profilaktyka selektywna				
Kierunki działań wychowawczych	Zadania	Sposób realizacji	Realizator	Osiągnięcia
Rozwój fizyczny, psychiczny, społeczny i duchowy.	Dostarczenie rzetelnych informacji o uzależnieniach/ innych formach zachowań destrukcyjnych. Wskazanie zagrożeń dla zdrowia i rozwoju. W sytuacji reżimu sanitarnego spowodowanego pandemią zwrócenie szczególnej uwagi na zagrożenia płynące z nadużywania Internetu oraz umiejętności filtrowania docierających treści. Ograniczenie	Proste i rekomendowane programy profilaktyczne skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.	Specjaliści przy współpracy z rodzicami, wychowawcami i nauczycielami.	Uczeń zna wpływ środków psychoaktywnych na wszystkie sfery życia człowieka. Uczeń i rodzice oraz nauczyciele znają Kodeks Szkolny i konsekwencje związane z jego nieprzestrzeganiem oraz Ustawę o Zapobieganiu Narkomanii i jej konsekwencje. Uczeń zna kanały informowania osoby dorosłe na terenie szkoły o zagrożeniach wpływających na jego zdrowie.

	dostępu do środków psychoaktywnych.			
Profilaktyka wskazująca				
Kierunki działań wychowawczych	Zadania	Sposób realizacji	Realizator	Osiągnięcia
Rozwój fizyczny, psychiczny, społeczny i duchowy.	<p>Udzielanie pomocy osobom z trudnościami i zaburzeniami.</p> <p>Wspieranie wysiłków osób, które zdecydowały się na korzystanie ze specjalistycznej pomocy.</p> <p>Propagowanie wśród społeczności szkolnej wiedzy na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy poza środowiskiem szkolnym.</p>	<p>Działania terapeutyczne, podejmowanie interwencji informacyjno-edukacyjnych.</p>	<p>Specjaliści przy współpracy z rodzicami, wychowawcami i nauczycielami.</p>	<p>Uczeń posiada wiedzę na temat osób i instytucji zajmujących się profesjonalną terapią osób i całych rodzin i z niej korzysta.</p> <p>Uczeń potrafi pomóc rówieśnikowi i wskazać osoby dorosłe, które mogą pomóc w sytuacjach kryzysowych.</p>

XI PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ

Załącznikiem do Programu wychowawczo-profilaktycznego I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp., jest dokument zawierający 24 procedury związane z różnego rodzaju zagrożeniami, ze wskazaniem sposobów ich rozwiązania w sensie formalnym i logistycznym.

W celu zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki, budynku i teren szkoły objęto nadzorem kamer CCTV. O wykorzystaniu zapisów z monitoringu decyduje dyrektor szkoły.

XII EWALUACJA ORAZ UCHWALENIE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Program opracowany we współpracy z Radą Rodziców oraz nauczycielami I LO, obejmuje swymi działaniami uczniów klas I (po szkole podstawowej), II, III i IV, tak by treści programowe zostały zrealizowane w ciągu cyklu edukacyjnego. Ewaluacja programu nastąpi na początku kolejnego roku szkolnego.

XIII PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH W SZKOLE

Na podstawie powyższego programu w każdym roku szkolnym opracowywany jest szczegółowy **Plan Pracy I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp.**, którego częściami składowymi są plany wychowawców uzgodnione z uczniami. Szczegółowy plan znajduje się w załączniku nr 2 do programu wychowawczo- profilaktycznego.

Opracowali:

Aleksandra Berezowska

Piotr Wiśniewski

Marta Szydelko

Załączniki:

1. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń w I Liceum Ogólnokształcącym w Gorzowie Wlkp.
2. Plan Pracy I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp. na rok szkolny 2023/2024.

Uchwała Rady Rodziców z dnia 26.11.2023 r.
Uchwała Rady Pedagogicznej z dnia 21.11.2023 r.

DYREKTOR

mgr Mariusz Biniewski

ZESPÓŁ SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 1
ul. Piastkino 31, tel./fax 95 7204 964, 95 7204 842
66 - 400 Gorzów Wlkp.
NIP 599-11-01-844, REGON 210203150